

เรื่อง ประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน (Transfer Pricing)

โดย.. นายสาโรช ทองประคำ

ที่ปรึกษาในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
1. กฎหมายภาษีเดิมเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีก่อนปี 2545	2
1.1 มาตรการป้องกันด้านรายได้	
มาตรา 65ทวิ(4)	
มาตรา 70ตรี	
1.2 มาตรการป้องกันด้านรายจ่าย	3
มาตรา 65ทวิ(7)	
มาตรา 65ตรี	
มาตรา 65ตรี(13)	
มาตรา 65ตรี(14)	
มาตรา 65ตรี(15)	
2. คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545	4
ข้อ 1 การคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้	
ข้อ 2 การประเมินรายได้หรือรายจ่ายให้เป็นไปตามราคาตลาด	
ข้อ 3 วิธีคำนวณราคาเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาด	5
ข้อ 4 เอกสารที่ควรจัดทำเพื่อพิสูจน์การได้มาซึ่งราคาตลาด	
ข้อ 5 ข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้า	6
ข้อสังเกต	7
3. กฎหมายภาษีปัจจุบันเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน (Transfer Pricing)	8
3.1 พรบ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 47) และกฎหมายลำดับรอง	
มาตรา 35ตรี	
มาตรา 71ทวิ	
มาตรา 71ตรี	9
3.2 การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทที่มีความสัมพันธ์กัน	
ข้อ 1. ธุรกรรมที่ถูกควบคุม	10

ข้อ 2. การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายและวิธีการกำหนดราคา

2.1 การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นต้น

2.1.1 หลักการเปรียบเทียบกันได้

11

2.1.2 วิธีการกำหนดราคาที่ใช้ในการทดสอบราคาออนไลน์

2.1.3 ช่วงของผลตอบแทนที่พึงได้รับ

12

2.2 การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นที่สอง

2.3 การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายเพื่อความสอดคล้อง

ข้อ 3. ข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้า

13

ข้อ 4. การใช้บังคับกฎหมาย

บทสรุป

บทนำ

การป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีจากการกำหนดราคาโอน (Transfer Pricing) ได้มีการบัญญัติแต่เดิมไว้ตามมาตราต่างๆ ของประมวลรัษฎากร แต่เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายยังขาดความชัดเจน ไม่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษี ตลอดจนกฎหมายยังขาดความเป็นสากลที่ทันสมัยกรมสรรพากรจึงได้ศึกษาและปรับปรุงกฎหมายภาษีเพื่อแก้ไขปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีจากการกำหนดราคาโอนมาอย่างต่อเนื่องตามแนวทางของ OECD และกฎหมายภาษีของต่างประเทศ บทความนี้มุ่งอธิบายเรื่องกฎหมายภาษีของไทยเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอนโดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงระยะเวลา คือ (1) กฎหมายภาษีเดิมเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีก่อนปี 2545 (2) การออกคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กรณีการกำหนดราคาโอนให้เป็นไปตามราคาตลาด เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2545 และ (3) การตรากฎหมายเป็นพรบ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 47) เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2561 ทั้งนี้ ผู้เขียนจะได้อธิบายความเป็นมาของกฎหมายตามลำดับของเหตุการณ์ หลักการจัดเก็บภาษีและประมวลรัษฎากร เพื่อให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจกฎหมายภาษีของไทยเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอนมากขึ้น

1. กฎหมายภาษีเดิมเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีก่อนปี 2545

ประมวลรัษฎากรแต่เดิมมีบทบัญญัติเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีจากการกำหนดราคาโอนและการหนีภาษีกำหนดไว้แล้ว ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันทั้งด้านรายได้และรายจ่าย โดยมาตรการป้องกันด้านรายได้กำหนดไว้ตามมาตรา 65ทวิ(4) และมาตรา 70ตรี ส่วนมาตรการป้องกันด้านรายจ่ายกำหนดไว้ตามมาตรา 65ทวิ(7) มาตรา 65ตรี(13) มาตรา 65ตรี(14) และมาตรา 65ตรี(15) และบทบัญญัติเหล่านี้ยังใช้บังคับจนถึงปัจจุบัน

1.1 มาตรการป้องกันด้านรายได้

มาตรา 65ทวิ(4) กำหนดว่า “ ในกรณีโอนทรัพย์สิน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน โดยไม่มีค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ย หรือมีค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ยนั้น ตามราคาตลาดในวันที่โอน ให้บริการหรือให้กู้ยืมเงิน” กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานประเมินตีราคาทรัพย์สินที่บริษัทโอนไป (รวมถึงการขายสินค้า) เพิ่มขึ้นได้ ถ้าโอนไปโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร รวมทั้งบริษัทที่ประกอบการให้บริการหรือให้กู้ยืมเงิน แต่ไม่คิดค่าบริการหรือดอกเบี้ย หรือคิดค่าบริการหรือดอกเบี้ยต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควรเช่นเดียวกัน เช่น บริษัทโอนเครื่องจักรเก่าให้แก่บริษัทอื่นโดยไม่คิดค่าตอบแทน โรงแรมให้บริการห้องพักฟรีแก่กรรมการ บริษัทให้บริษัทในเครือกู้ยืมเงินโดยไม่คิดดอกเบี้ย เป็นต้น เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินค่าตอบแทนนั้นตามราคาตลาดได้เพื่อเป็นการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีนั่นเอง

มาตรา 70ตรี กำหนดว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใด ส่งสินค้าออกไปต่างประเทศให้แก่หรือตามคำสั่งของสำนักงานใหญ่ สาขา บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน ตัวการ ตัวแทน นายจ้างหรือลูกจ้าง ให้ถือว่า การที่ได้ส่งสินค้าไปนั้นเป็นการขายในประเทศไทยด้วย และให้ถือราคาสินค้าตามราคาตลาดในวันที่ส่งไปเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ส่งไปนั้น.....” บทบัญญัติมาตรา 70ตรีกำหนดให้ถือว่า การส่งสินค้าออกไปต่างประเทศโดยมิใช่เพื่อการขาย (consignment) แต่ส่งไปให้แก่หรือตามคำสั่งของสำนักงานใหญ่ สาขา บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในเครือเดียวกัน ตัวการ ตัวแทน นายจ้าง หรือลูกจ้าง กฎหมายให้ถือว่าเป็นการขายสินค้าในประเทศไทย ดังนั้น บริษัทจะต้องแสดงรายการขายสินค้าเป็นเงินได้เพื่อคำนวณเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย แม้ว่าจะมีใช้การขายสินค้าโดยแท้จริงก็ตาม

1.2 มาตรการป้องกันด้านรายจ่าย

มาตรา 65ทวิ(7) กำหนดว่า “การคำนวณราคาทุนของสินค้าที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศนั้น เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินโดยเทียบกับราคาทุนของสินค้าประเภทและชนิดเดียวกันที่ส่งเข้าไปในประเทศอื่นได้” กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานประเมินกำหนดราคาทุนของสินค้าที่ส่งเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย โดยเทียบเคียงราคาสินค้าประเภทและชนิดเดียวกันที่ส่งเข้าไปจำหน่ายในประเทศอื่นๆ ได้เพื่อป้องกันมิให้บริษัทกำหนดราคาทุนของสินค้าสูงเกินกว่าความเป็นจริง ซึ่งทำให้บริษัทมีกำไรสุทธิลดลงและเสียภาษีน้อยลง

มาตรา 65ตรี กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่มีให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี เหตุผลประการหนึ่งที่กฎหมายกำหนดขอบเขตจำกัดรายจ่ายไว้เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี ตัวอย่างบทบัญญัติตามมาตรา 65ตรี(13) และมาตรา 65ตรี(14) เช่น บริษัทนารายจ่ายที่ไม่เกี่ยวกับกิจการมาถือเป็นรายจ่ายเพื่อให้กำไรสุทธิลดลงหรือมีผลขาดทุนสุทธิ ซึ่งเป็นเหตุให้บริษัทเสียภาษีน้อยกว่าความเป็นจริงหรือไม่ต้องเสียภาษี เป็นต้น

มาตรา 65ตรี(13) กำหนดว่า “รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ”

มาตรา 65ตรี(14) กำหนดว่า “รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อกิจการในประเทศไทยโดยเฉพาะ”

มาตรา 65ตรี(15) กำหนดว่า “ค่าซื้อทรัพย์สินและรายจ่ายเกี่ยวกับการซื้อหรือขายทรัพย์สินในส่วนที่เกินปกติ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร” เงื่อนไขข้อนี้กำหนดป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี กรณีบริษัทซื้อสินค้าในราคาสูงเกินปกติซึ่งจะทำให้ต้นทุนสูงและกำไรน้อยลง และรวมถึงรายจ่ายเกี่ยวกับการซื้อหรือขายทรัพย์สินด้วย หากว่ามีการจ่ายเกินปกติโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรแล้วถือเป็นรายจ่ายไม่ได้ ทั้งนี้ บทบัญญัติมาตรา 65ตรี(15) ยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีบริษัทมีรายจ่ายค่าบริการและค่าดอกเบี้ยที่สูงเกินสมควร

ประเด็นปัญหาว่า “ราคาตลาด” ตามกฎหมายมาตรา 65ทวิ และมาตรา 65ตรี หมายความว่าอย่างไร ประมวลรัษฎากรไม่ได้กำหนดนิยามไว้ ทั้งนี้ ปี 2545 กรมสรรพากรจึงได้วางแนวทางปฏิบัติตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 เพื่ออธิบายเกี่ยวกับราคาตลาด โดยนำเรื่องภาษีเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอนซึ่งเป็นแนวทางของ OECD และกฎหมายภาษีของต่างประเทศมาใช้กำหนดแนวทางปฏิบัติดังกล่าว

2. คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545

กรมสรรพากรได้ออกคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กรณีการกำหนดราคาโอนให้เป็นไปตามราคาตลาด ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2545 เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานสรรพากรในการตรวจสอบภาษีเงินได้ของบริษัท คำสั่งกรมสรรพากรดังกล่าวทำให้บทบัญญัติตามประมวลรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีจากการกำหนดราคาโอนมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้น โดยให้ความหมายของคำว่า “ราคาตลาด” ตามหลักการราคาที่คุณสัญญาซึ่งเป็นอิสระต่อกันพึงกระทำโดยสุจริต (Arm’s Length Principle) และวิธีคำนวณราคาเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดตามวิธีการกำหนดราคาโอน (Transfer Pricing Methods) ซึ่งคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 มีสาระสำคัญดังนี้

ข้อ 1 การคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้

ในข้อแรกเป็นหลักการทั่วไปในเรื่องการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ของบริษัท ตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายของต่างประเทศและประกอบกิจการในประเทศไทยตามมาตรา 66 และมาตรา 76ทวิ ซึ่งการคำนวณรายได้และรายจ่ายให้ใช้เกณฑ์สิทธิตามมาตรา 65 โดยนำรายได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65ทวิ และมาตรา 65ตรี

ข้อ 2 การประเมินรายได้หรือรายจ่ายให้เป็นไปตามราคาตลาด

กรณีบริษัทกระทำธุรกรรมกับคู่สัญญาของตนโดยไม่มีรายได้ตอบแทนหรือมีรายได้ตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้เจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินรายได้ให้เป็นไปตามราคาตลาด ซึ่งเป็นการควบคุมด้านรายได้ของกิจการเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีโดยการกำหนดราคาโอนตามมาตรา 65ทวิ(4) หรือมาตรา 70ตรี

กรณีบริษัทกระทำธุรกรรมกับคู่สัญญาของตนโดยมีรายจ่ายสูงกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้เจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินรายจ่ายให้เป็นไปตามราคาตลาด ซึ่งเป็นการควบคุมด้านรายจ่ายของกิจการเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีโดยการกำหนดราคาโอนตามมาตรา 65ทวิ(7) มาตรา 65ตรี(13)(14) และ (15)

คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ราคาตลาด” ตามหลักการราคาที่คุณสัญญาซึ่งเป็นอิสระต่อกันพึงกระทำโดยสุจริต และมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “มูลค่ายุติธรรม” ตามคำนิยามข้อ 6 (เดิม) ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37

ข้อ 3 วิธีคำนวณราคาเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาด

วิธีคำนวณราคาเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 ได้กำหนดไว้ 4 วิธีการ ดังนี้

- (1) วิธีเปรียบเทียบกับราคาที่มีได้มีการควบคุม (Comparable Uncontrolled Price Method : CUP)
- (2) วิธีราคาขายต่อ (Resale Price Method : RP)
- (3) วิธีราคาทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม (Cost Plus Method : CP)
- (4) วิธีอื่น (Other Methods)

วิธีคำนวณราคาเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดทั้ง 4 วิธี จะสอดคล้องกับวิธีการกำหนดราคาที่ใช้ในการทดสอบราคาตลาดที่ OECD กำหนดไว้ ณ ขณะที่ได้มีการออกคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 คือ OECD Transfer Pricing Guideline 1995 และสอดคล้องกับเรื่องการคำนวณราคาสำหรับรายการบัญชีที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ 10 ข้อ 11 ข้อ 12 และข้อ 13 ของมาตรฐานการบัญชีที่ 47 เดิม ทั้งนี้ คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 มิได้กำหนดให้เลือกวิธีคำนวณราคาเรียงตามลำดับ ดังนั้น จึงอาจเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุด (The Best Method) เป็นวิธีคำนวณราคาเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดก็ได้

นอกจากวิธีคำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาด 3 วิธีแรกซึ่งเป็น Traditional Method แล้ว คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 ได้เปิดกว้างโดยกำหนดวิธีอื่น (Other Methods) ในการคำนวณราคาเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดด้วย โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องเป็นวิธีที่รับรองโดยสากลและมีความเหมาะสมตามสภาพข้อเท็จจริงในทางการค้า เช่น Transactional Profit Method ซึ่งแยกออกเป็น 2 วิธีหลัก คือ Profit Split Method : PS และ Transactional Net Margin Method : TNMM เป็นต้น

ข้อ 4 เอกสารที่ควรจัดทำเพื่อพิสูจน์การได้มาซึ่งราคาตลาด

ในการตรวจสอบภาษีอากรของเจ้าพนักงานประเมินสำหรับวิธีคำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาด เจ้าพนักงานประเมินจะพิจารณาเอกสารหลักฐานที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้จัดทำขึ้นดังต่อไปนี้

- (1) เอกสารแสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของกิจการในกลุ่มเดียวกัน รวมทั้งโครงสร้างและลักษณะของการประกอบธุรกิจของแต่ละกิจการ
- (2) งบประมาณ แผนงานทางธุรกิจ และประมาณการทางการเงิน
- (3) เอกสารแสดงกลยุทธ์ทางธุรกิจของผู้เสียภาษี และเหตุผลในการใช้กลยุทธ์ดังกล่าว
- (4) เอกสารแสดงยอดขาย ผลประกอบการของผู้เสียภาษี และลักษณะของธุรกรรมที่ทำกับกิจการในกลุ่มเดียวกัน
- (5) เอกสารแสดงเหตุผลในการจัดทำธุรกรรมระหว่างประเทศที่ทำกับกิจการในกลุ่มเดียวกัน

- (6) นโยบายการกำหนดราคา ความสามารถในการทำกำไรของแต่ละผลิตภัณฑ์และข้อมูลทางการตลาด รวมทั้งส่วนแบ่งกำไรของแต่ละกิจการ โดยต้องคำนึงถึงหน้าที่งาน ทรัพย์สิน และความเสี่ยงของแต่ละกิจการที่เกี่ยวข้อง
- (7) เอกสารแสดงเหตุผลในการเลือกวิธีกำหนดราคา
- (8) กรณีที่อาจเลือกวิธีกำหนดราคาได้หลายวิธี ให้มีเอกสารแสดงรายละเอียดวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากวิธีตาม (7) และเหตุผลที่ไม่เลือกวิธีดังกล่าว โดยต้องเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นในขณะเดียวกันกับการตัดสินใจเลือกวิธีตาม (7)
- (9) เอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานแสดงหลักการพื้นฐานและท่าทีในการเจรจาของผู้เสียภาษีสำหรับธุรกรรมที่ทำกับกิจการในกลุ่มเดียวกัน
- (10) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคา (ถ้ามี)

โดยเอกสารทั้ง 10 รายการข้างต้นมีรายการเช่นเดียวกับการจัดทำเอกสารตาม Taxation Ruling TR 98/11 ของ Australian Taxation office : ATO เมื่อพิจารณาเอกสารทั้ง 10 รายการอาจแยกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มแรกจะเป็นเอกสารที่ให้ภาพรวมของกิจการข้ามชาติ โดยแสดงโครงสร้าง ความสัมพันธ์ของกิจการในกลุ่มเดียวกัน และลักษณะการประกอบธุรกิจ ส่วนกลุ่มหลังจะเป็นเอกสารที่แสดงเหตุผลในการเลือกวิธีกำหนดราคา ทั้งนี้ เอกสารทั้ง 10 รายการดังกล่าวบริษัทควรได้จัดทำขึ้นจริงในแต่ละขั้นตอนของการกระทำธุรกรรมและเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานของบริษัทเพื่อใช้พิสูจน์วิธีคำนวณการได้มาซึ่งราคาตลาด ทั้งนี้ การจัดทำเอกสารหลักฐานของบริษัทไม่จำเป็นต้องทำเอกสารให้ครบทั้ง 10 รายการก็ได้ เพียงแต่เอกสารมีรายละเอียดเพื่อพิสูจน์ว่าวิธีคำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดเป็นวิธีที่เหมาะสมถูกต้องก็เพียงพอแล้ว

ข้อ 5 ข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้า

คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 ได้กำหนดหลักการเรื่อง การจัดทำข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้า (Advance Pricing Arrangements) ทั้งนี้ เพื่อจะลดความเสี่ยงจากการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานสรรพากรและข้อโต้แย้งของบริษัทผู้เสียภาษีในเรื่องการกำหนดราคาโอนและวิธีคำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาด

ข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้าเป็นข้อตกลงที่บริษัททำไว้เป็นการล่วงหน้ากับกรมสรรพากรเพื่อกำหนดเงื่อนไขและวิธีคำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดที่เหมาะสมสำหรับการกระทำธุรกรรมหรือรายการค้าใดที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาโอน โดยให้บริษัทที่ประสงค์จะทำข้อตกลงดังกล่าวยื่นคำขอจัดทำข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นหนังสือพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องต่ออธิบดีกรมสรรพากร เพื่อเข้าสู่กระบวนการจัดทำข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้าต่อไป ทั้งนี้ หนังสือคำขอและเอกสารที่ยื่นควรมีข้อมูล ดังนี้

- ข้อเสนอวิธีคำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาด
- เหตุผลสนับสนุนในวิธีคำนวณที่เลือก
- เงื่อนไขที่จะใช้กำหนดไว้ในข้อตกลงการกำหนดราคา
- ระยะเวลาที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงการกำหนดราคา

ข้อสังเกต เนื่องจากคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 เป็นเพียงแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานสรรพากรในการตรวจสอบภาษีเงินได้นิติบุคคล ไม่มีสถานะเป็นกฎหมาย จึงขาดสภาพบังคับใช้ทางกฎหมายและบทบัญญัติตามประมวลรัษฎากรยังไม่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษี เช่น กรณีบริษัทมีรายจ่ายค่าบริการหรือค่าดอกเบี้ยที่สูงเกินปกติ เป็นต้น ประกอบกับประมวลรัษฎากรตามมาตรา 65 ทวิและมาตรา 65ตรีให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานประเมินเฉพาะการปรับปรุงรายได้เพิ่มขึ้นและรายจ่ายลดลงข้างเดียวเท่านั้น แต่ไม่ได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานประเมินในการปรับปรุงรายได้ลดลงและรายจ่ายเพิ่มขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในระบบภาษี จึงเห็นได้ว่าประมวลรัษฎากรยังขาดความเป็นสากลที่ทันสมัยเกี่ยวกับภาษีสำหรับการกำหนดราคาโอน เช่น การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันทั้ง 2 ข้าง หรือการจัดทำข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้า เป็นต้น ดังนั้น กรมสรรพากรจึงได้ศึกษาปัญหาและเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรเพื่อให้กฎหมายภาษีไทยเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอนมีสภาพบังคับใช้เป็นกฎหมายและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ

3. กฎหมายภาษีปัจจุบันเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน (Transfer Pricing)

3.1 พรบ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 47) และกฎหมายลำดับรอง

กรมสรรพากรได้ออกกฎหมายภาษีเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน โดยตราพรบ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 47) ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2561 ให้ใช้บังคับสำหรับรอบบัญชีเริ่มในวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป เจตนารมณ์ของการออกกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนกำไร (Profit Shifting) ระหว่างบริษัทเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) ซึ่งกลุ่มบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันจะใช้การถ่ายโอนกำไรและภาระด้านภาษีจากหน่วยภาษีที่เสียภาษีจำนวนมากไปยังหน่วยภาษีที่เสียภาษีน้อยกว่า ทำให้ต้นทุนด้านภาษีโดยรวมของกลุ่มบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันลดลงและจำนวนภาษีที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากรลดลงเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลให้สอดคล้องกับหลักการของ OECD Transfer Pricing Guideline 2017 โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรใน 3 มาตรา ดังนี้

มาตรา 35ตรี กำหนดโทษทางอาญา

มาตรา 71ทวิ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัท

มาตรา 71ตรี เอกสารเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน

มาตรา 35ตรี กำหนดโทษทางอาญากรณีบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันไม่ยื่นเอกสารภายในกำหนดเวลา หรือแสดงข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วนโดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 บาท

มาตรา 71ทวิ บทบัญญัติมาตรา 71ทวิ ว.1 กำหนดว่า กรณีบริษัทที่มีความสัมพันธ์กัน (Associated Enterprises) กระทำธุรกรรมที่ถูกควบคุม (Controlled Transaction) ซึ่งมีข้อตกลงแตกต่างไปจากธุรกรรมที่ไม่ถูกควบคุมหากบริษัทได้ดำเนินการโดยอิสระ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมีการถ่ายโอนกำไร กฎหมายให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัท (Adjustment) ให้เป็นไปตามหลักการราคาที่เป็นคู่สัญญา ซึ่งเป็นอิสระต่อกันพึงกระทำโดยสุจริต (Arm's Length Principle) ทั้งนี้ การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายและวิธีการกำหนดราคาจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในกฎกระทรวง ฉบับที่ 369 (พ.ศ.2563) และประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน ลงวันที่ 14 มกราคม 2564

บทบัญญัติมาตรา 71ทวิ ว.2 กำหนดความหมายของคำว่าบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันจากความสัมพันธ์ในด้านทุน (Capital) เพียงอย่างเดียว โดยพิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้นระหว่างกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมด แต่ได้ให้อำนาจแก่กรมสรรพากรในการกำหนดความสัมพันธ์ทางด้านทุน การจัดการ และการควบคุมเพิ่มเติมได้ โดยออกเป็นกฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรา 71ทวิ ว.3 กำหนดขยายระยะเวลาให้บริษัทมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนภาษีภายใน 3 ปี นับแต่วันสุดท้ายของกำหนดเวลายื่นแบบเสียภาษีหรือภายใน 60 วันนับแต่ได้รับแจ้งการปรับปรุงเป็นหนังสือ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาการปรับปรุงรายได้และรายจ่ายโดยเจ้าพนักงานประเมินภายหลังพ้นกำหนดเวลาการยื่นคำร้องขอคืนภาษีแล้ว เพื่อสร้างความเป็นธรรมในระบบภาษีเพิ่มขึ้น

มาตรา 71ตรี เป็นเรื่องเอกสารเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน โดยบทบัญญัติมาตรา 71ตรี ว.1 กำหนดให้บริษัทที่มีความสัมพันธ์กันมีหน้าที่ยื่นแบบรายงานข้อมูลประจำปี (Disclosure Form) ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นรอบเวลาบัญชี โดยกรมสรรพากรได้กำหนดแบบและวิธีการยื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่อง กำหนดแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข สำหรับการยื่นแบบรายงานข้อมูลของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันและมูลค่ารวมของธุรกรรมระหว่างกันในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ลงวันที่ 14 มกราคม 2564

บทบัญญัติมาตรา 71ตรี ว.2 กำหนดให้บริษัทที่มีความสัมพันธ์กันยื่นเอกสารแสดงข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ข้อกำหนดของธุรกรรมระหว่างบริษัทที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเอกสารต่างๆ อาจมีลักษณะเป็นภาพรวมกิจการของกลุ่มบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันนั้น (Master File) หรืออาจมีลักษณะเป็นรายละเอียดเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับผู้มีหน้าที่ยื่นเอกสารและธุรกรรมระหว่างบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันของผู้ยื่นเอกสาร (Local File) โดยให้ยื่นเอกสารภายใน 180 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งความในการยื่นครั้งแรก และ 60 วันสำหรับการยื่นครั้งต่อ ๆ ไป เพื่อเจ้าหน้าที่สรรพากรตรวจสอบและวิเคราะห์ธุรกรรมที่ได้กระทำระหว่างบริษัทที่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้ การกำหนดเอกสารแสดงข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ของ Master File และ Local File จะเป็นไปตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร

บทบัญญัติมาตรา 71ตรี ว.3 กฎกระทรวง ฉบับที่ 370 (พ.ศ.2563) กำหนดยกเว้นให้แก่บริษัทที่มีรายได้ทางบัญชีไม่เกิน 200 ล้านบาท ไม่ต้องยื่นเอกสารเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน

3.2 การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทที่มีความสัมพันธ์กัน

ประมวลรัษฎากร มาตรา 71ทวิ ว.1 กำหนดเรื่องการปรับปรุงรายได้และรายจ่ายและวิธีการกำหนดราคาของบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันซึ่งกระทำธุรกรรมที่ถูกควบคุม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในกฎกระทรวง ฉบับที่ 369 และประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) โดยมีประเด็นสำคัญต่างๆ ดังนี้

ข้อ 1. ธุรกรรมที่ถูกควบคุม (Controlled Transaction)

เนื่องจากธุรกรรมที่ถูกควบคุมจะถูกพิจารณาว่าเป็นธุรกรรมที่มีความเสี่ยงด้านการกำหนดราคาโอน ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 369 ข้อ 2 ได้กำหนดลักษณะของธุรกรรมที่ถูกควบคุมหมายถึง ธุรกรรมระหว่างบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันที่มีข้อตกลงด้านการพาณิชย์หรือการเงินแตกต่างไปจากธุรกรรมซึ่งบริษัทที่เป็นอิสระต่อกันพึงกระทำโดยสุจริต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมีการถ่ายโอนกำไร

เมื่อเจ้าพนักงานประเมินเห็นว่าธุรกรรมดังกล่าวได้มีการกำหนดผลตอบแทนในลักษณะที่เชื่อได้ว่ามีการถ่ายโอนกำไรทำให้เสียภาษีน้อยกว่าที่พึงจะได้รับโดยเทียบกับธุรกรรมที่ได้ดำเนินการโดยอิสระ (Transfer Pricing) เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทให้เป็นไปตามราคาที่คู่สัญญาซึ่งเป็นอิสระต่อกันพึงกระทำโดยสุจริต ทั้งนี้ การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายและวิธีการกำหนดราคาจะเป็นไปตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 369 และประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400)

ข้อ 2. การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายและวิธีการกำหนดราคา

กฎกระทรวง ฉบับที่ 369 (พ.ศ.2563) ข้อ 3 ได้กำหนดการใช้ข้อมูลเปรียบเทียบเพื่อการปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัท ดังนี้ ข้อ 3 (1) กำหนดให้ใช้ข้อมูลภายใน (Internal) จากการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทและบริษัทที่เป็นอิสระต่อกันก่อน หากไม่มีข้อมูลภายในดังกล่าว ข้อ 3 (2) จึงกำหนดให้ใช้ข้อมูลภายนอก (External) ซึ่งเกิดจากการทำธุรกรรมระหว่างบริษัทที่เป็นอิสระต่อกัน ไม่ว่าจะธุรกรรมนั้นจะทำได้ในประเทศไทยหรือต่างประเทศโดยบริษัทไทยหรือบริษัทต่างประเทศ

ทั้งนี้ การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทเป็นไปตามประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ซึ่งกำหนดเป็น 3 ขั้นตอน คือ

- (1) การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นต้น (Primary Adjustment)
- (2) การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นที่สอง (Secondary Adjustment)
- (3) การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายเพื่อความสอดคล้อง (Corresponding Adjustment)

2.1 การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นต้น

กรณีบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันกระทำธุรกรรมระหว่างกัน โดยมีการกำหนดผลตอบแทนสำหรับธุรกรรม (Financial Indicator) ที่ถูกควบคุมนั้นแตกต่างจากธุรกรรมที่ไม่ถูกควบคุม ทำให้บริษัทเสียภาษีน้อยกว่าที่พึงได้รับ ประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 2 กำหนดให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทให้เป็นไปตามราคาที่คู่สัญญาซึ่งเป็นอิสระต่อกันพึงกระทำโดยสุจริต และประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 1 ได้นิยามคำว่า “ผลตอบแทนสำหรับธุรกรรม” หมายความว่า ตัวชี้วัดทางการเงินซึ่งสัมพันธ์กับวิธีการกำหนดราคาที่ใช้เลือกใช้ ดังต่อไปนี้

- (1) ราคา สำหรับวิธีการเปรียบเทียบราคาที่มีได้ถูกควบคุม
- (2) อัตรากำไรจากการขายต่อ สำหรับวิธีราคาขายต่อ
- (3) อัตรากำไรส่วนเพิ่มจากต้นทุน สำหรับวิธีราคาทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม
- (4) อัตรากำไรสุทธิ สำหรับวิธีอัตรากำไรสุทธิที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม
- (5) ส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงาน สำหรับวิธีแบ่งสรรกำไรของธุรกรรม

ทั้งนี้ วิธีการกำหนดราคาที่คุณสัญญาซึ่งเป็นอิสระต่อกันพึงกระทำโดยสุจริตเพื่อใช้ในการปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นต้นมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

2.1.1 หลักการเปรียบเทียบกันได้ (Comparability Analysis) ตามประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 3 กำหนดให้ธุรกรรมที่อาจเทียบเคียงกันได้ต้องไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตัวชี้วัดทางการเงิน โดยประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 4 กำหนดให้นำปัจจัย 5 ข้อ (Five Factors) มาใช้พิจารณาความสามารถในการเทียบเคียง คือ

- (1) ข้อตกลงตามสัญญาในการทำธุรกรรม (Contractual Term)
- (2) หน้าที่งานที่คุณสัญญาแต่ละรายรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมนั้น โดยคำนึงถึงสินทรัพย์ที่ใช้และความเสี่ยงที่รับ (Functional Analysis : FAR)
- (3) ลักษณะของทรัพย์สินที่โอนหรือบริการที่ทำ (Characteristic of Property & service)
- (4) สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในขณะที่ทำธุรกรรม (Economic Circumstances)
- (5) กลยุทธ์ทางธุรกิจซึ่งบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันใช้ในการทำธุรกรรม (Business Strategy)

2.1.2 วิธีการกำหนดราคาที่ใช้ในการทดสอบราคาโอน ตามประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 5 กำหนดให้พิจารณาเลือกใช้ “วิธีการกำหนดราคาที่เหมาะสมที่สุด” (The Most Appropriate Method) โดยมีวิธีการกำหนดราคาที่ได้รับการรับรองแล้ว (Transfer Pricing Methods) 5 วิธี ดังนี้

- (1) วิธีการเปรียบเทียบราคาที่มีได้ถูกควบคุม
- (2) วิธีราคาขายต่อ
- (3) วิธีราคาทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม
- (4) วิธีอัตรากำไรสุทธิที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม
- (5) วิธีแบ่งสรรกำไรของธุรกรรม

ทั้งนี้ ประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 6 กำหนดให้พิจารณาเลือกใช้วิธีการกำหนดราคาที่เหมาะสมที่สุด โดยให้คำนึงถึงปัจจัยสำหรับสถานการณ์ในแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) จุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละวิธีการกำหนดราคา
- (2) ความเหมาะสมของวิธีการกำหนดราคาตามลักษณะของธุรกรรมที่ถูกควบคุมผ่านการวิเคราะห์ หน้าที่งานของคู่สัญญาแต่ละรายในธุรกรรมที่ถูกควบคุมนั้นโดยคำนึงถึงสินทรัพย์ที่ใช้และความเสี่ยงที่รับ
- (3) ความมีอยู่ของข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่จำเป็นในการปรับใช้วิธีการกำหนดราคาที่ใช้
- (4) ระดับความสามารถในการเทียบเคียงกันได้ระหว่างธุรกรรมที่ถูกควบคุมและธุรกรรมที่ไม่ถูกควบคุม รวมถึงความน่าเชื่อถือของการปรับปรุงความสามารถในการเทียบเคียงกัน

2.1.3 ช่วงของผลตอบแทนที่พึงได้รับ (Arm's Length Range) ประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 8 กำหนดให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจปรับปรุงรายได้และรายจ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกรรมที่ถูกควบคุมของบริษัทให้อยู่ภายในช่วงของผลตอบแทนที่พึงได้รับหากได้ดำเนินการโดยอิสระ

นอกจากนี้ สำหรับธุรกรรมที่ถูกควบคุมเป็นการบริการ (Service) และธุรกรรมที่ถูกควบคุมเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินไม่มีตัวตน (Intangible Asset) จะกำหนดบทบัญญัติเฉพาะตามประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 9 และข้อ 10 ตามลำดับ

2.2 การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นที่สอง

กรณีการปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นต้น เมื่อมีส่วนที่เป็นการปรับเพิ่มรายได้สำหรับธุรกรรมที่ถูกควบคุมซึ่งบริษัทยังไม่เคยได้รับจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง หรือมีส่วนที่เป็นการปรับลดรายจ่ายสำหรับธุรกรรมที่ถูกควบคุมซึ่งบริษัทได้จ่ายออกไปให้กับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 11 กำหนดให้จำนวน “รายได้ที่ไม่ได้รับ” หรือ “รายจ่ายที่จ่ายเกินออกไป” ถือเป็นเงินได้พึงประเมินและให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจพิจารณาปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัท โดยให้ถือเสมือนว่าบริษัทได้มีการรับและจ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าว (Constructive Payments) ซึ่งอาจอยู่ในรูปของเงินได้เสมือนเงินปันผล (Constructive Dividends) หรือเงินได้เสมือนว่าเป็นเงินกู้ยืม (Constructive Loans) เพื่อประโยชน์ในการคำนวณกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษี

2.3 การปรับปรุงรายได้และรายจ่ายเพื่อความสอดคล้อง

กรณีการปรับปรุงรายได้และรายจ่ายขั้นต้นหรือขั้นที่สองแล้ว ประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 12 กำหนดให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจพิจารณาปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของบริษัทที่เป็นคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งของธุรกรรมที่ถูกควบคุมนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงรายได้และรายจ่ายของคู่สัญญาฝ่ายแรกด้วย

ข้อ 3. ข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้า (Advance Pricing Arrangements : APA)

ประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 13 กำหนดให้บริษัทไทยที่มีธุรกรรมกับบริษัทต่างประเทศอาจร้องขอให้มีการจัดทำข้อตกลงการกำหนดราคาเป็นการล่วงหน้า เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการหาผลตอบแทนสำหรับธุรกรรมระหว่างบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันที่จะมีขึ้นภายในช่วงเวลาในอนาคตที่ได้ตกลงกันไว้

ข้อ 4. การใช้บังคับกฎหมาย

ประกาศอธิบดีว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 400) ข้อ 14 กำหนดให้ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป

บทสรุป

การตราพรบ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 47) ตามแนวทางของ OECD และกฎหมายภาษีของต่างประเทศ นอกจากทำให้กฎหมายภาษีของไทยเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอนมีความเป็นสากลที่ทันสมัยและทำให้บริษัทผู้ลงทุนต่างชาติมีความมั่นใจต่อการจัดเก็บภาษีของไทยแล้ว พระราชบัญญัติดังกล่าวทำให้การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรจะมี 2 ระบบ กล่าวคือ กรณีธุรกรรมระหว่างบริษัทที่มีความสัมพันธ์กัน กระทำธุรกรรมที่ถูกควบคุม การคำนวณกำไรสุทธิจะใช้หลักการ “ราคาที่คุณสัญญาซึ่งเป็นอิสระต่อกันพึงกระทำโดยสุจริต” และการปรับปรุงรายได้รายจ่ายของบริษัทจะเป็นไปตามมาตรา 71ทวิและมาตรา 71ตรี แต่หากเป็นกรณีธุรกรรมระหว่างบริษัทที่เป็นอิสระต่อกัน การคำนวณกำไรสุทธิและการประเมินภาษีจะใช้หลักการ “ราคาตลาด” เป็นไปตามมาตรา 65ทวิ มาตรา 65ตรี และคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.113/2545 เพื่อจัดเก็บภาษีของบริษัท

